

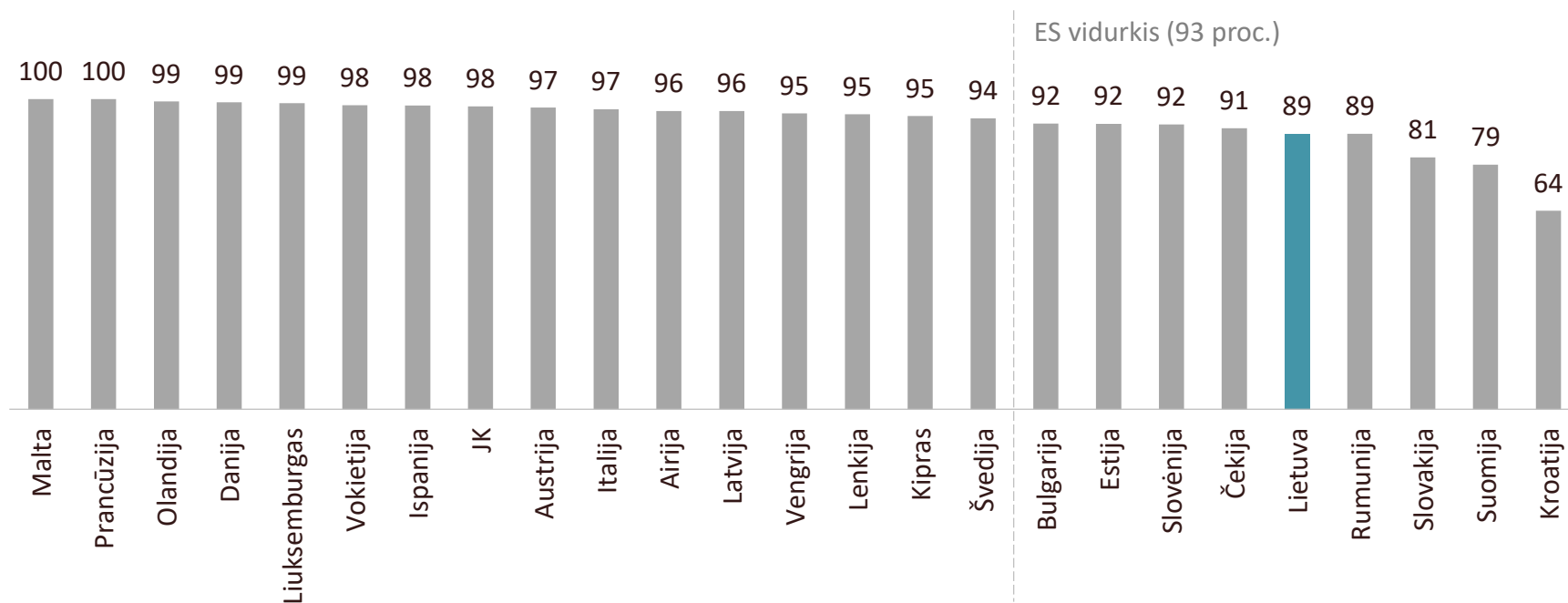

Ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas | situacija Lietuvoje ir
ugdymo ankstinimo sprendimas

2017 m. lapkričio 7 d.

Platus dalyvavimas ikimokykliniame ir pradiniam ugdyme – strateginis ES siekis

5 metų amžiaus vaikų, įsitraukusių į ikimokyklinį / pradinį ugdymą, dalis, proc., 2015 m.

- Vidutiniškai ES šalyse į ikimokyklinį ar pradinį ugdymą įsitraukę daugiau kaip 93 proc. penkiamečių
- Lietuvoje šis skaičius siekia tik 89 proc.

Valstybinėje švietimo 2013–2022 m. strategijoje numatyta talka dėl įtraukties didinimo švietimo sistemoje

Strateginis tikslas:

Paversti Lietuvos švietimą tvariu pagrindu valstybės gerovės kėlimui, ugdyti veržliam ir savarankiškam žmogui, atsakingai ir solidariai kuriančiam savo, Lietuvos ir pasaulio ateitį

Prioritetinės kryptys:

I. Mokytojo asmenybė

II. Švietimo kokybės kultūra

III. Talka dėl įtraukties

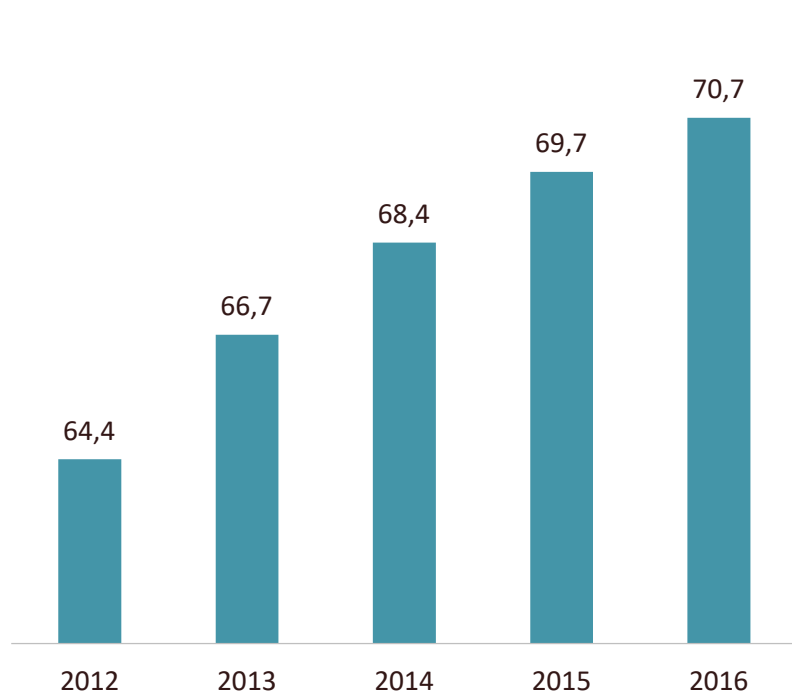
Vaikai turi per mažai galimybių naudotis instituciniu ikimokykliniu ugdymu:

- Didinti švietimo sistemos aprėptį regionuose
- Užtikrinti naudojimosi švietimu pirmenybę soc. atskirtį patiriančioms grupėms

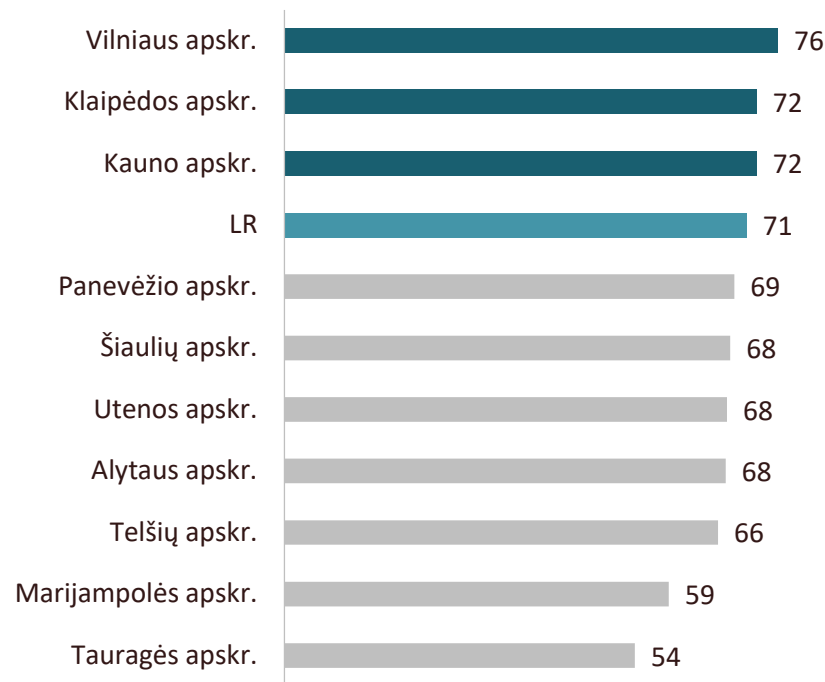
IV. Mokymasis ir įgalinimas visą gyvenimą

Įsitraukimas į priešmokyklinį ir ikimokyklinį ugdymą Lietuvoje kasmet auga

1–6 m. amžiaus vaikų, dalyvaujančių ikimokykliniame ugdyme, dalis, 2012–2016 m., proc.

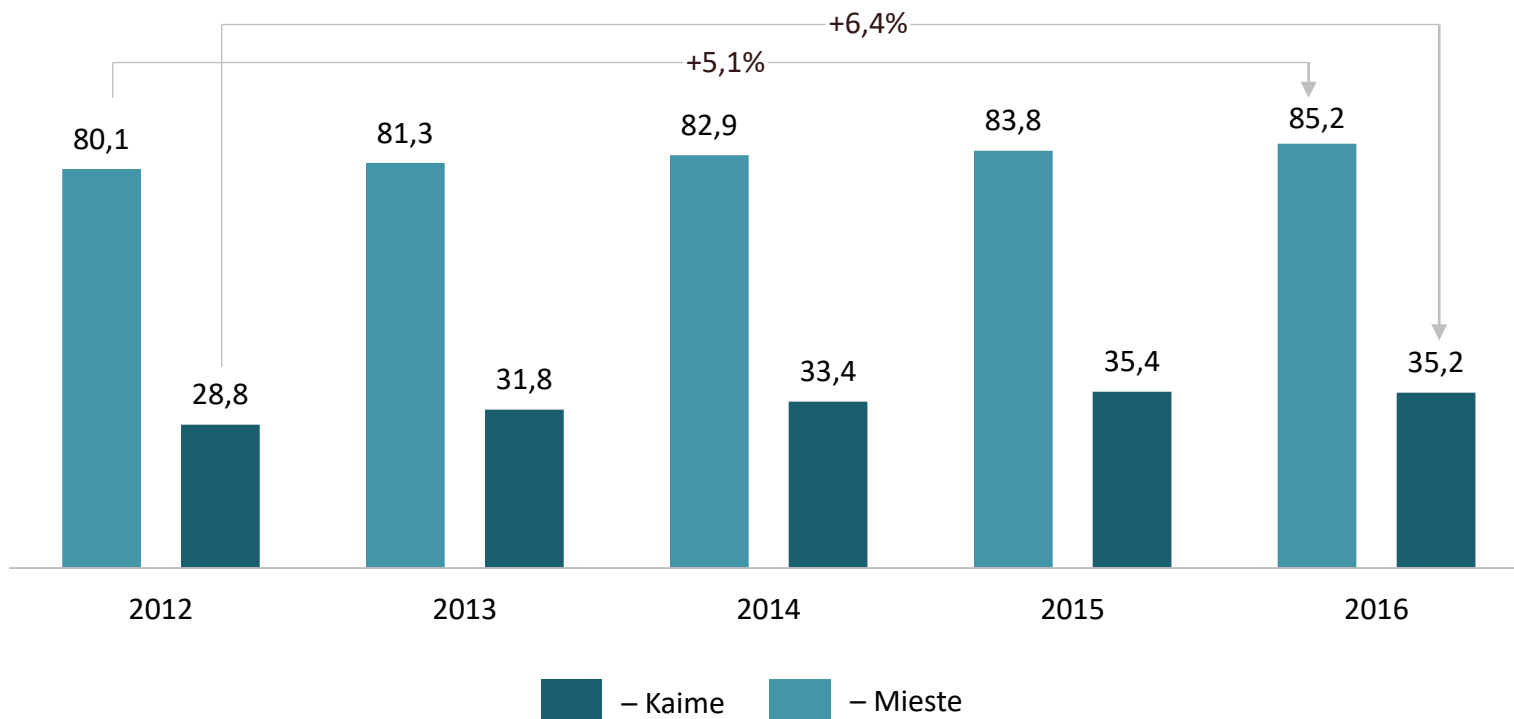
1–6 m. amžiaus vaikų, dalyvaujančių ikimokykliniame ugdyme, dalis, 2016 m., proc.

- Įsitraukimas į ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą paskutinį penkmetį nuosekliai augo
 - Tačiau didenis (už vidurkį) įsitraukimas stebimas tik didmiesčių regionuose
 - Tarp regionų savivaldybių įtraukimas svyruoja **nuo 22 proc. iki 99 proc.**

Vaikų įsitraukimas į ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą mieste yra daugiau nei 2 kartus didesnis nei kaime

1–6 m. vaikų, dalyvaujančių ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme, dalis, 2012–2016m., proc.

- Mieste gyvenančių 1–6 m. vaikų įsitraukimas į ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą yra aukštas ir tolygiai didėja
- Įsitraukimas kaime yra daugiau nei du kartus mažesnis, lyginant su miestais
 - Dideli skirtumai tarp skirtingų periferinių savivaldybių vaikų įtraukties

Viena iš Lietuvos švietimo tarybos įvardintų problemų – nepakankamas ikimokyklinio ugdymo prieinamumas

Lietuvos švietimo tarybos išskirti ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo iššūkiai

 Prieinamumas	<p>Nepakankamas ikimokyklinio ugdymo prieinamumas:</p> <ul style="list-style-type: none">• Didžiuosiuose miestuose nepakankamas vietų skaičius ir pedagogų / vaikų santykis• Kaimuose opi nelankymo problema, nepakankamai suvokiama kokybiško ankstyvojo ugdymo vertė
 Ugdymo kokybė	Dideli ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo kokybės skirtumai atskirose įstaigose
 Mokinio krepšelis	Nepakankamas ikimokyklinio ugdymo organizavimui skirtas mokinio krepšelis
 Vertinimo sistema	Nesukurta ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigų / grupių veiklos kokybės vertinimo sistema
 Pedagogai	Nepakankama ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogų rengimo kokybė

Ikimokyklinis ir priešmokyklinis švietimas susiduria ir su kitais iššūkiais

Kiti ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo iššūkiai

One-fits-all
finansavimo
modelis

- Esamas ikimok. ir priešmok. ugdymo finansavimo modelis savaime kuria atskirtį tarp didmiesčių ir regionų

Suvokiamas
vaidmuo

- Suvokiamas vaidmuo dėl ugdymo įtraukties / prieinamumo priskiriamas skirtingiems švietimo sistemos dalyviams:
 - Didmiesčiuose: dėl vietų trūkumo „atsakinga savivaldybė“
 - Regionuose: dėl mažos įtraukties „atsakinga ŠMM“
- Dėl esamo finansavimo modelio savivaldybės neturi finansinių paskatų didinti įtraukimą

Specialusis
ugdymas

- Vaikų su SUP dalis yra didesnė regionuose
 - 2014 m.* atlikto tyrimo duomenimis, į ugdymą neįtraukta:
 - Didmiesčiuose: apie 700 vaikų su SUP (11 proc.)
 - Regionuose: apie 28 proc. vaikų su SUP
- Finansinė paskata įstaigoms ugdyti vaikus su SUP yra atvirkštinė
 - Vaikui, turinčiam SUP, skiriamas 35 proc. didesnis krepšelis
 - 1 vaikui su SUP skiriamos 2 vaikų vietos

Yra svarių argumentų priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo ankstinimui

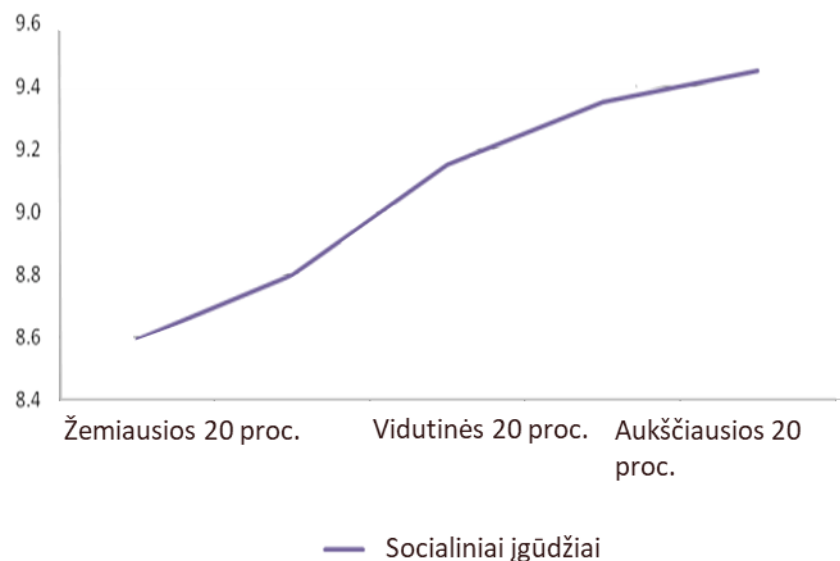
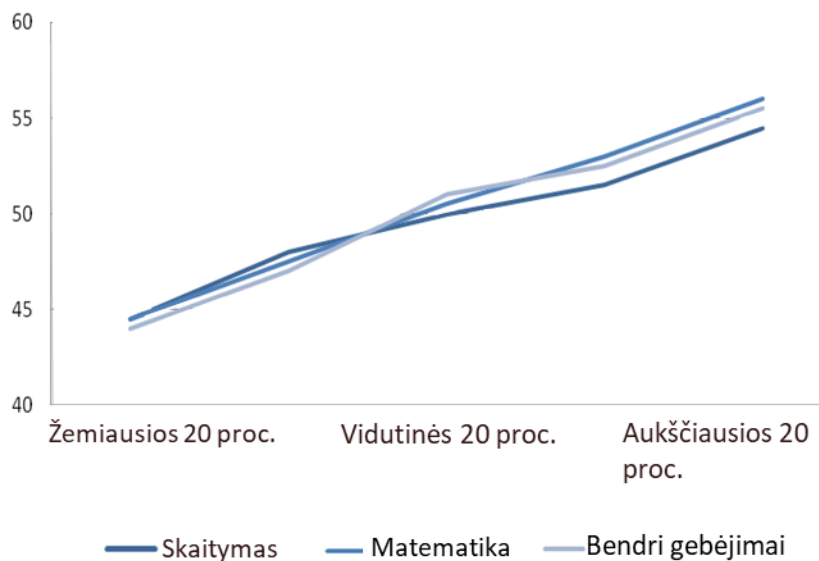
1 Priėšmokyklinis ir ikimokyklinis ugdymas padeda mažinti socialinę atskirtį

2 Ankstyva vaikystė – kritinis ugdymosi laikotarpis

3 Kokybiškas ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas – ekonominė ir socialinė nauda visuomenei

1 | Priešmokyklinis ir ikimokyklinis ugdymas padeda mažinti socialinę atskirtį

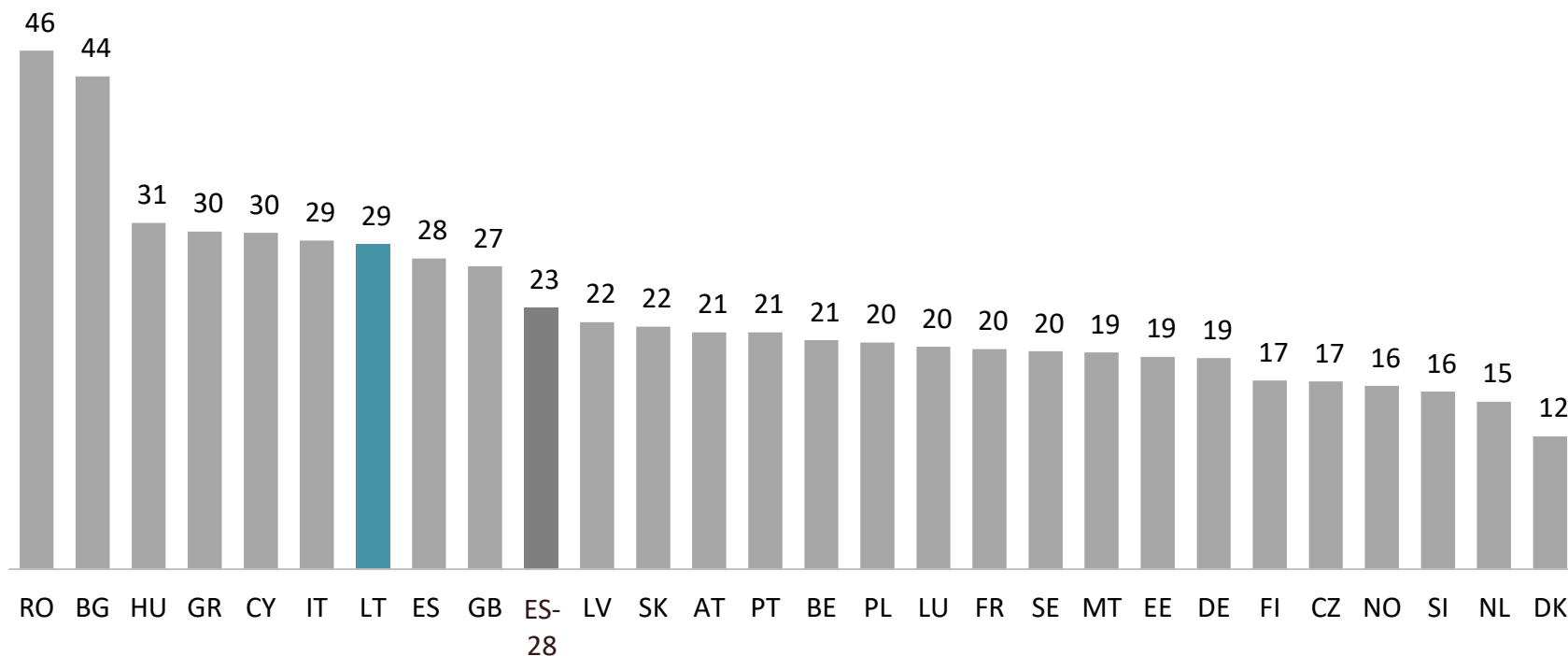
Vaikų gebėjimų įvertinimo mediana pagal šeimų pajamas, proc.

- Vaikai iš socialinės ir skurdo atskirties rizikos grupių į švietimo sistemą patenka su prastesniais gebėjimais
 - Skaitymo
 - Skaičiavimo
 - Bendrų ir socialinių įgūdžių

1 | Lietuvoje beveik 30 proc. vaikų patenka į skurdo ir socialinės atskirties rizikos grupę

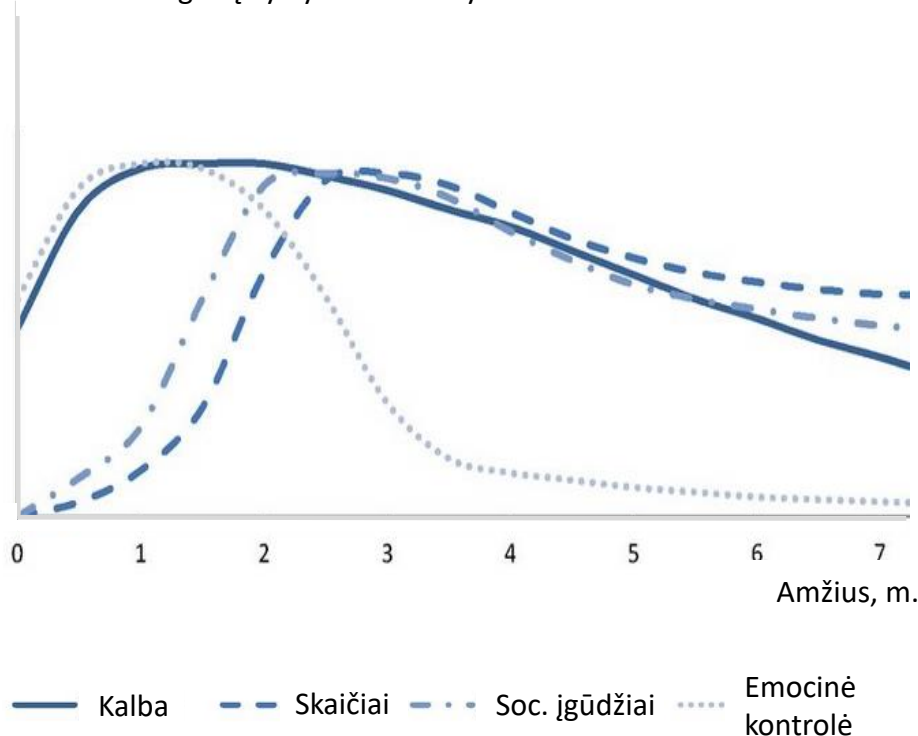
Vaikų iki 6 m. dalis skurdo ir socialinės atskirties rizikos grupėje, proc., 2016 m.

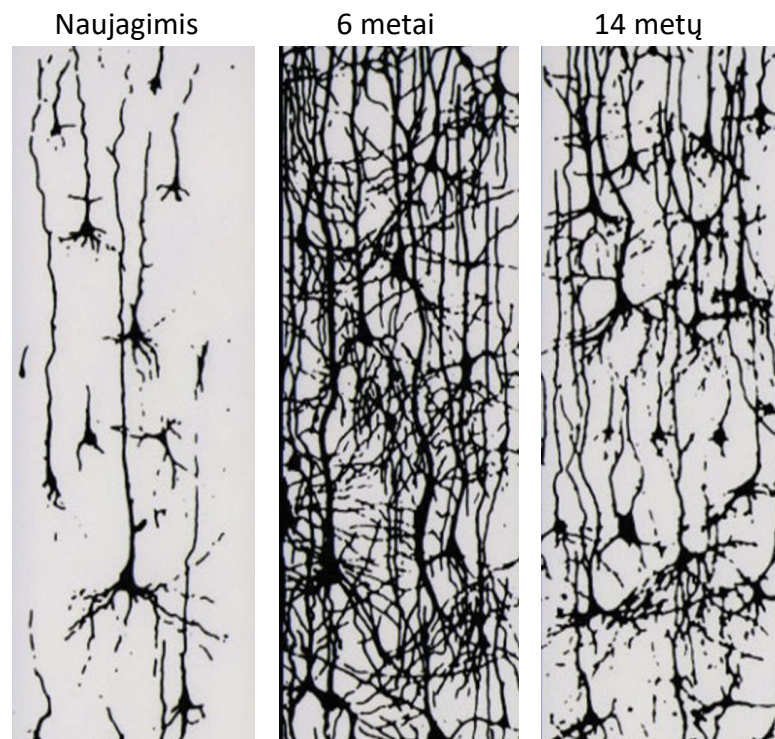
2 | Ankstyva vaikystė – kritinis ugdymosi laikotarpis

Kritiniai vaiko vystymosi periodai pagal smegenų vystymosi intensyvumą skirtingose srityse

Aukštas smegenų vystymosi intensyvumas

Sinapsių formavimosi procesas pagal amžių

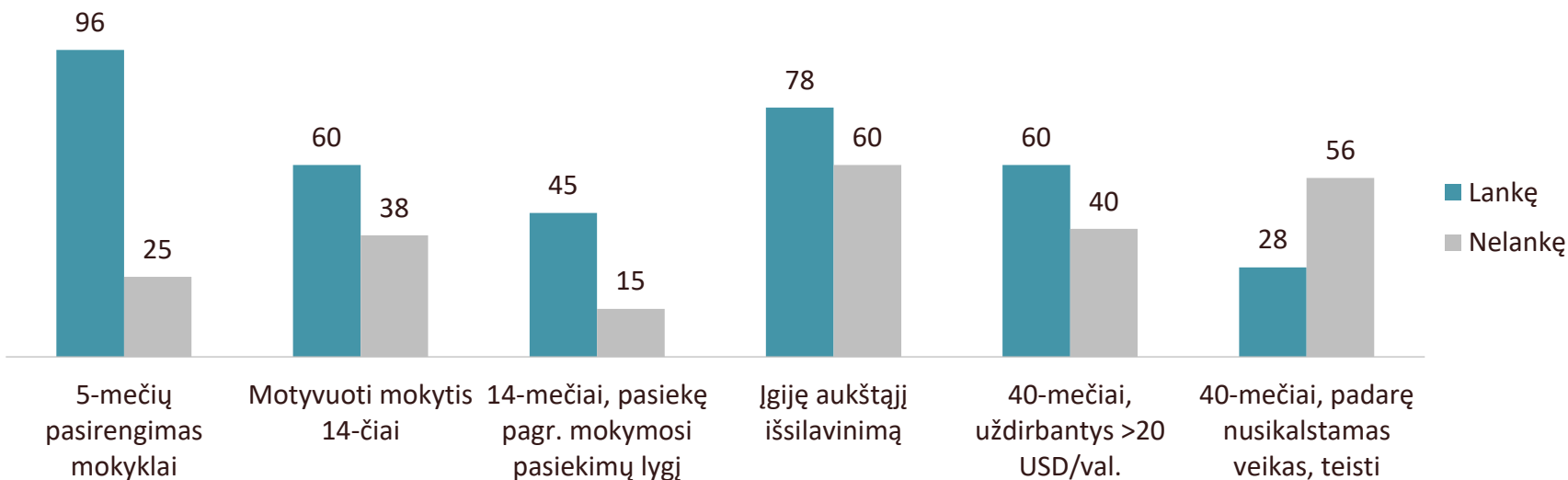
- Nustatyta, kad ankstyvame amžiuje vaiko smegenų vystymosi procesas yra itin intensyvus
- Šiuo laikotarpiu formuojasi kalbos, skaičiavimo, socialiniai įgūdžiai bei emocinės kontrolės gebėjimai

- Pirmaisiais gyvenimo metais kiekvieną sekundę susiformuoja 700 neuroninių jungčių (sinapsių)
- Jungtys kuriasi priklausomai nuo vaiko genų ir santykio su aplinka, patirčių
- Smegenų gebėjimas prisitaikyti prie pokyčių su amžiumi vis lėtėja

3 | Kokybiškas ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas – ekonominė ir socialinė nauda visuomenei

2008 m. EBPO pristatyti longitudinio tyrimo rezultatai rodo, kokią naudą teikia kokybiškas ikimokyklinis ugdymas

(Ne)lankusių ikimokyklinį ugdymą vaikų dalis, proc.

1 USD

Investicija į ikimokyklinį ugdymą

16,14 USD

Per metus sukuriama pridėdamoji vertė

80 proc.

Vertės dalis visuomenei

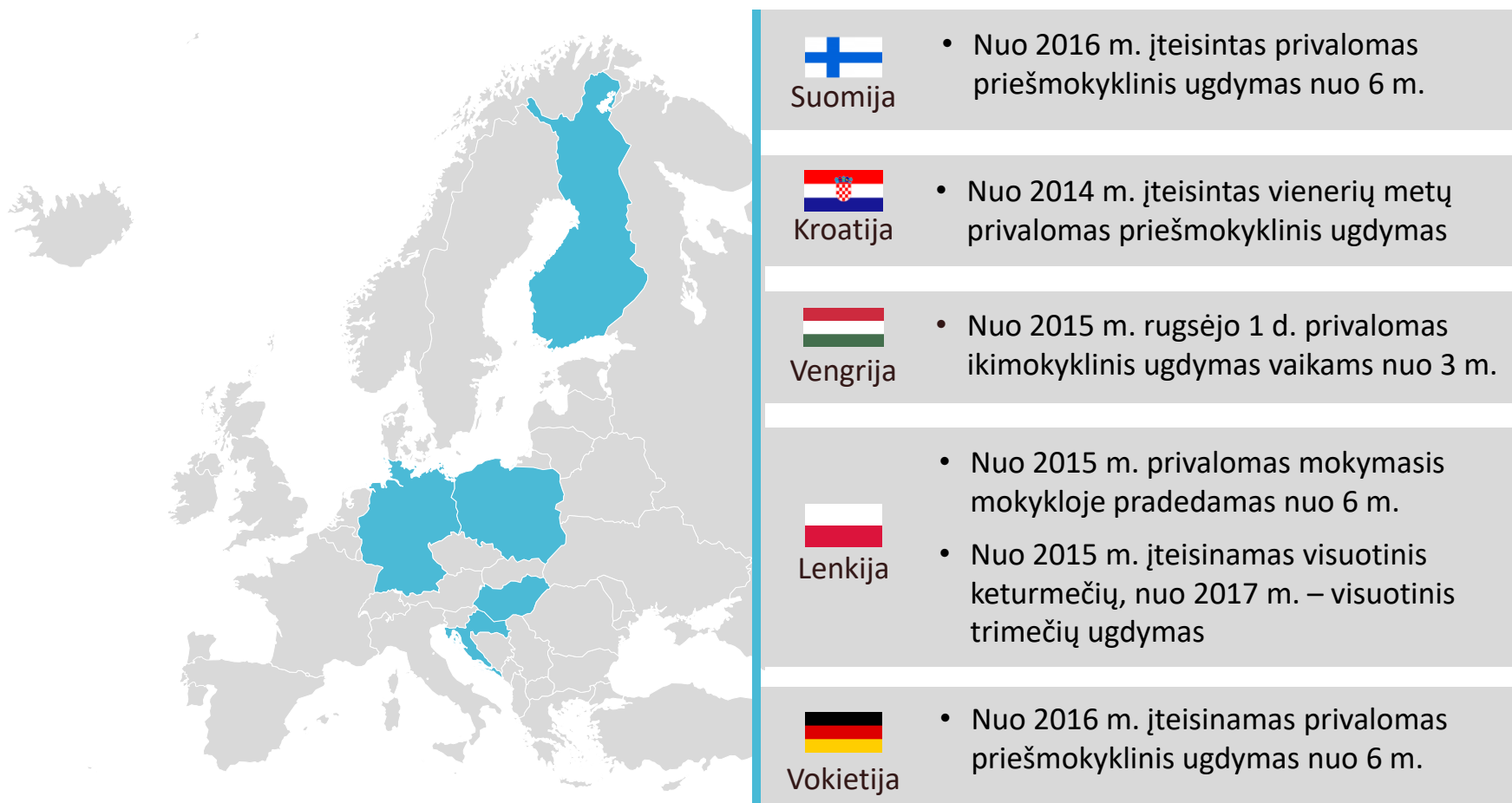

20 proc.

Vertės dalis asmeniui

Kitose Europos šalyse taip pat priimami sprendimai dėl priešmokyklinio ugdymo ankstinimo

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pokyčiai Europoje

Požiūris į kokybišką priešmokyklinį ugdymą keičiasi

Švietimo ir mokslo ministerijos viešoji konsultacija Kaip atrodo 5 m. priešmokyklinuko diena ugdymo įstaigoje?

1

MODELIS

5m. amžiaus priešmokyklinuko
dienos ugdymo įstaigoje trukmė

UGDYMO ORGANIZAVIMAS

Kokia turėtų būti priešmokyklinuko
„dienotvarkė“?

2

3

PAPILDOMOS VEIKLOS

Kokios papildomos veiklos
ar paslaugos, neįtrauktos į
programą, turėtų būti teikiamos
priešmokyklinukams?

...IR DAR

Tėvų (globėjų) prisidėjimas
ir ugdymo ankstinimo iššūkiai

4

Renginį moderuos:
Kęstutis Jovaišas, UAB „Civitta“

Lapkričio 7d., 9 val.
Gedimino pr. 27, Vilnius

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014-2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

LIETUVOS
REPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖ

SVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA